

Výroční zpráva Ústavu lidské práce za rok 1939.

Politické a hospodářské změny poslední doby nezůstaly bez vlivu i na činnost Ústavu lidské práce /Ústředního psychotechnického ústavu/. S měnící se strukturou průmyslového podnikání a s náhlými přesuny obyvatelstva a se změněnými vyhlídkami ve všech povoláních změnil se i rozsah práce ústavu. Ústavu vyvstaly nové povinnosti téměř ve všech jeho oborech a bylo třeba úplné přeorganizace činnosti ústavu aby ústav mohl zvládnout úkoly, které vyplynuly z nových poměrů. V předešlých letech převážnou část práce ústavu zabraly zkoušky pro státní správu /železnice, policie, četnictvo, finanční stráž a pod./. Tak bylo pro tyto kategorie vyšetřeno v roce 1938 4.103 z celkového počtu 8.351 a v roce 1937 8.525 z celkového počtu 12.542 vyšetřených případů. V roce 1939 se do státní správy téměř vůbec nepřijímalo a pokud se přijímalo, pak to byli zaměstnanci kategorie, na které se psychotechnické vyšetřování nevztahovalo. Tím vznikla pro ústav možnost a i nutnost věnovati se jiných úkolům, které až do té doby pro nedostatek času a pracovníků stály v pozadí.

Byl to především úsek práce poradenské a výběrové, kterému ústav věnoval v roce 1939 zvýšenou pozornost. Byly po prvé provedeny psychotechnické zkoušky žáků pražských obecných škol hlásících se na školu střední, čímž byl učiněn další nutný krok k tomu, aby škola střední byla školou výběrovou. Studentská poradna při Středoškolské sociální péči byla přičleněna k ústavu, její práce byla zreorganizována a rozčleněna na poradnu pro kvartány a na poradnu pro abiturienty. Zvlášť důležitý úkol připadl při tom složce abiturientské / Akademické poradně/.

V důsledku nedostatku poraden pro volbu povolání ve venkovských městech v Čechách zavedl ústav ambulantní psychotechnické vyšetřování žáků III. a IV. tříd měšťanských škol. Tato neobyčejně obtížná akce setkala se s velmi dobrým úspěchem a pochopením. V oboru školském byli dále v minulém roce po prvé povinně psychotechnicky vyšetřováni všichni žáci, hlásící se na I. státní průmyslovou školu v Praze.

Na podnět z kruhů pedagogických a z kruhů péče o mládež byla při Ústavu lidské práce /Ústředního psychotechnického ústavu/ zřízena Vychovatelská poradna, vedená lékařem pedologem. Poradnou procházejí děti těžko vychovatelné s poruchami psychickými a charakterovými a děti zatížené, ale bez těžkých defektů duševních nebo smyslových.

Důležitým organizačním krokem bylo přebudování Ústředního psychotechnického ústavu na Ústav lidské práce. Tímto přejmenováním má být zdůrazněno, že úkolem ústavu jest zabývat se nejen psychotechnikou, nýbrž zkoumáním práce vůbec. Ústav má pěstovati teoreticky i prakticky psychologii, fyziologii a sociologii práce za účelem stálého zdokonalování ve všech oborech práce. Nové pojmenování znamená nové stanovení úkolů, ale také nové široké možnosti, které se ústav snaží systematicky a krok za krokem uskutečňovati. Se zřetelem k novému základnímu řádu členila se práce ústavu koncem roku 1939 takto :

I. Vědecká činnost

a/ psychologie / Doc. Dr. Doležal/

b/ fyziologie / doc. Dr. Bena/

II. Výběr a poradenství

A/ výběr pracovního dorostu

1/ střední školy

- a/ nastávající primáni /Dr. Mudroch/
- b/ kvartáni / Dr. Hyhlík /
- c/ abiturienti / prof. Pultr, doc. Dr. Stavěl/
- 2/ odborné školy / Ing. Havlíček /
- 3/ národní školy / Živnostenské poradenství;
/ Dr. Zadražil /
- 4/ pracovní trh dorostu / Dr. Purkyňová /

B/ Výběr dospělých :

- 1/ komerční zaměstnanci / taj. Tříška /
- 2/ doprava / Ing. Mayer /
- 3/ státní služba bezpečnostní / doc. Dr. Ivanov /

C/ Vychovatelská poradna / Dr. Říha /

III. Nácvik a školení /ing. J. Havlíček /

/ V závorkách jsou uvedena jména vedoucích pracovníků. /

Kromě těchto pracovních složek bylo by se třeba zmíniti ještě o tiskovém a propagačním referátu / ing. Minář/, o oddělení evaulačním a statistickém / V. Hadač /, administrativní kanceláři / V Chramosta / a mechanické dílně.

Celkový počet zaměstnaných osob se přiblížil v době největší činnosti / konec školního roku / 50 osobám a pohyboval se v průměru kolem 35.

Statistika vyšetřených osob.

Ústav lidské práce psychotechnicky vyšetřil v roce 1939 12.111 osob. Vyšetření se provádělo jednak v ústavních zkušebnách a místnostech, jednak ve školách národních, středních a průmyslových a ve zkušebnách průmyslových podniků pro které ústav pracuje. Zkoušky se konaly buď hromadně nebo individuálně a za účelem výběru nebo za účelem porady o volbě povolání. Kromě toho bylo vyzkoušeno asi 400 osob nově připravovanými soubory testů pro nastávající primány, pro

kvartány a pro abiturienty. Toto pokusné a předběžné vyšetřování se dalo na školách národních a středních.

Přehled podává přiložená tabulka.

Studentské poradenství.

Přičleněním Studentské poradny při Středoškolské sociální péči k Ústavu lidské práce bylo studentské poradenství aspoň v Čechách úplně sjednoceno a řízeno výhradně z našeho ústavu. Toto sjednocení bylo velmi naléhavé již také proto, že zájem rodičů a škol o psychotechnické vyšetřování zvláště kvartánů v poslední době stále vzrůstal. Psychotechnický výzkum, prováděný naším ústavem na středních školách má již svou tradici a naše práce je stále více ceněna a vyhledávána.

a/ Vyšetřování nastávajících primánů.

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty č. 20.548/39 - I. ze dne 28. III. 1939 bylo zavedeno psychotechnické vyšetřování žactva, hlásícího se do prvních tříd střední školy v obvodu Velké Prahy. Ústav lidské práce byl na tento zodpovědný a rozsáhlý úkol teoreticky již dobře připraven. Vyšetření se dalo nově sestaveným testovým souborem pro měření inteligence této úrovně / Pražský test výběrový prvního stupně /. Test je sestaven tak, aby postihoval dvě základní funkce inteligence, t. j. inteligenci verbální /logistickou/ a myšlení názorové /matematicko-technické/. Dále byly do něho zařazeny i 4 testy pro měření mentální rychlosti. Celý testový soubor jest výsledkem dlouholeté teoretické práce na tomto poli a byl pokusně ověřen na žactvu 5. tříd některých národních škol pražských a byl pak podroben zevrubně analýze statistické. Podle získaných výsledků můžeme jej bez nadsázky považovati za jeden z nejlepších testových souborů ve světové literatuře.

Při provádění zkoušek postupoval ústav vzhledem k velké své zodpovědnosti velmi opatrně a svědomitě. Všechny děti byly podrobeny dvěma zkouškám v časovém odstupu asi jednoho týdne, a to jednou dopoledne, po druhé odpoledne. Asi 170 dětí bylo kromě toho vyšetřeno ještě metodami individuálními. Stalo se tak všude tam, kde se ve výsledcích objevily nějaké rozpory. Celkem se k vyšetření přihlásilo 3.154 dětí, z nichž jsme shledali 14.5 % výborně způsobilých, 20.2 % velmi dobře způsobilých, 49.9 % způsobilých, 9.7 % méně způsobilých a 5.7 % nezpůsobilých. O vyšetření jsme vydali rodičům osvědčení o rozumové způsobilosti dětí ke studiu na střední škole. Protože to byla akce nová, potřebovala propagace a výkladu pro veřejnost. Dne 21. dubna 1939 informoval p. presidiální šéf Dr. L. Šíp, předseda kuratoria našeho ústavu novináře všech pražských deníků o ústavní práci a o vyšetřování primánů. Také v rozhlase bylo věnováno této práci několik přednášek. Hlavním naším cílem při této akci bylo odvrátiti neschopné děti od studia.

Naše vyšetření musí býti ověřeno i prakticky a proto musíme míti možnosti sledovati vyšetřené děti aspoň první čtyři roky jejich studií. Podle výnosu MŠANO č. 85.382/39-T/1 ze dne 22. V. 1939 mají předložiti ředitelství středních škol ve Velké Praze zprávy o tom, do jaké míry se výsledky psychotechnických zkoušek shodovaly s výsledky vykonaných odborných přijímacích zkoušek a se studijním prospěchem žakovým za první pololetí. Ústav provedl tato srovnání s prospěchem za I. klasifikační období 1939 u 768 žáků a zjistil, že výběr, provedený psychotechnickým vyšetřením, je spolehlivý, a že Ústavu lidské práce se podařilo sestrojiti velmi dobrý nástroj pro výběr dětí k vyššímu vzdělání. Přesto však doporučujeme i na dále, aby výsledky psychotechnického vyšetřování byly především podkladem pro radu rodičům a při přijímání žáka na střední školu jen spolurozhodovaly. Jest

nesporno, že bude nutno znovu se zabývat zevrubně problémem přijímání a počtu žactva na středních školách. ÚLP bude se snažiti spolupůsobiti na podkladě svých bohatých zkušeností při řešení tohoto problému.

b/ Vyšetřování kvartánů.

Vyšetřování kvartánů, které ústav započal již před několika léty, dosáhl postupem času velké dokonalosti a spolehlivosti. V roce 1939 bylo vyšetřování organisováno tak, že naši spolupracovníci v měsících březnu a dubnu provedli psychotech. vyšetření a v individuálních poradách s rodiči v měsících dubnu a květnu sdělili výsledky vyšetření a doporučili rodičům, co s dítětem dále vzhledem k jeho duševním schopnostem. O výsledku porady a zkoušky jsme vydávali písemné osvědčení, jehož průpis dostalo také ředitelství školy. V minulém roce bylo vyšetřeno 1.807 kvartánů na 91 ústavě v Čechách a na Moravě. Způsob vyšetřování byl týž jako v letech minulých, ale v souboru testů byly provedeny změny po statistické kontrole, čímž byla spolehlivost některých testů ještě zvýšena. Žákovský dotazník byl rozšířen o zájmový dotazník, aby tak byl získán širší podklad pro určení žákova povolání. Kromě toho byl odlišně propracován dotazník pro dívky od dotazníku pro hochy, aby různé zájmy obou pohlaví byly přiměřeně vystiženy.

Rodiče žáků byli letos daleko spíše nakloněni k tomu, aby hledali pro své děti životní uplatnění v oborech, pro které dítě má schopnosti a nenutili nenadané děti k dalšímu studiu.

Vzhledem k zvýšenému zájmu o praktické povolání uspořádal ústav kurs pro své poradce, aby byli informováni na základě posledních hospodářských změn a vyhlídek v jednotlivých povoláních. Tím činnost poradenská získala ještě více na praktičnosti a teoretickém hodnocení žákových schopností dostalo se tak rovnocenného doplnění. Vzhledem k těmto praktickým doplňkům získaly si porady letos značně

větší obliby u rodičů. Styk ústavu se školou byl velmi uspokojivý. Ředitelé všech středních škol neobyčejně ochotně našim spolupracovníkům pomáhali svými informacemi a profesori třídní v kvartách pečlivě vyplňovali školní dotazníky.

Na podkladě zkušeností, získaných v posledních letech při vyšetřování a zvl. při poradenské praxi, byla založena kartotéka všech středních a odb. škol v Čechách a na Moravě. Jsou sbírány systematicky výroční zprávy a prospekty, na jejichž základě se sleduje pohyb žactva na jednotlivých ústavech a získávají informace o přijímacích podmínkách na různé spec. školy. Protože se u našich kvartánů projevuje zvýšený zájem o řemesla vyšší úrovně, připravil si ústav materiál k soupisu těchto řemesel a opatřil si informace o podmínkách přijímání i o vyhlídkách.

V minulém roce byly dále vykonány předběžné práce pro nahrazení dosavadních testů pro kvartány novým souborem testů verbálních a názorových. Předběžně sestavený soubor byl ověřen na pokusných školách v Praze a na podkladě těchto výsledků a bohatých zkušeností a materiálu z let minulých, byl sestaven nový soubor testů, kterým budou zkoušeni kvartáni již ve šk. roce 1939/40.

O studentském poradenství a o vyšetřování kvartánů byli informováni ředitelé střed. škol a prof. na schůzi Středoškol. soc. péče a o úkolech Ústavu lidské práce na střed. škole a o spolupráci se střed. školou na schůzi Studijního odboru spolku českých profesorů.

V minulém roce byly vykonány přípravy k obnovení činnosti poradního sboru pro studentské otázky při Ústavu lidské práce. Tento sbor, v němž zasedají zástupci školské správy Ústředního spolku českých profesorů zejména jeho ředitelské sekce a jiní odborníci z kruhů profesorských a pedagogických vůbec má za úkol sledovati, kritisovati a podporovati činnost Ústavu lidské práce v oboru škol středních a vyš-

ších škol odborných.

c/ Abiturientská poradna.

Mimořádně obtížná situace naší inteligence v přítomné době dala podnět k tomu, aby Ústav lidské práce se intenzivněji než dosud zabýval otázkou volby studia a povolání abiturientů středních škol. K tomuto účelu byla zřízena zvláštní pracovní sekce / abiturientská poradna/, která započala svou činnost 1. IV. 1939. Při poradně se ustavila také / z odborníků mimoústavních / pracovní komise, jejímž předsedou byl zvolen tajemník presidiální kanceláře ministerstva školství a národní osvěty Dr. Procházka.

Z podnětu pracovní komise byl uspořádán týden volby povolání pro abiturienty středních a vyšších škol odborných.

Abiturienti byli rozhlasem a tiskem informováni o druzích a vyhlídkách vysokoškolských a abiturientských povoláních. Týden volby povolání od 22. května do 1. června byl zahájen v rozhlasu projevem pana ministra školství a národní osvěty Dr. Jana Kaprasa a projevy rektorů českých vysokých škol pražských. Dotazníkovou akcí byl nashromážděn cenný materiál o vyhlídkách ve všech oborech přístupných abiturientům. Tyto výsledky byly sděleny rozhlasem abiturientům a veřejnosti 22. a 27. září 1939.

Kromě statistického šetření o pravděpodobné volbě povolání a studia abiturientů školního roku 1938/39 provedl ústav pro svou práci v tomto úseku ještě další šetření statistická. Tak byla zjišťována tendence počtu posluchačů jednotlivých oborů vysokých škol od r. 1926 do r. 1939. Dále se snažil ústav opatřiti si spolehlivá data o počtu zaměstnaných a nezaměstnaných v jednotlivých vysokoškolských a abiturientských povoláních a přehled všech organizací / sociálních, stavovských a pod. /, internátů, kolejí a pensionů, jakožto i všech studijních předpisů na všech vysokých školách. Takto byla poradenská

činnost v tomto úseku postavena na velmi solidní základ a byla vybudována první instituce tohoto druhu u nás.

Mimořádné poměry nutily k úvahám o nových cestách ve volbě povolání a začlenění do pracovního procesu abiturientů středních škol. Ústav vypracoval podrobné návrhy na další školení a částečné přeškolení abiturientů, kteří nemohou nebo nechtějí studovat na školách vysokých. Návrhy byly předloženy kanceláři pro nezaměstnanou inteligenci při Národním souručenství a jsou součástí plánu, který v tomto směru vypracoval Kondiční odbor výboru NS.

V rámci této akce byl také z podnětu ústavu a pod jeho vedením zřízen první pokusný přeškolenací kurs pro abiturienty středních škol u firmy Sigmund, Lutín. Do kursu se přihlásilo více než 100 abiturientů, mohlo být však přijato jen 17. Účelem kursu je přeškolení abiturienty středních škol na vysoce kvalifikované řemeslníky, zejména nástrojaře. V práci v tomto směru započaté bude nutno v tomto roce ještě s větší intenzitou pokračovati.

Kromě činnosti, která se obracela k abiturientům jako k celku byly uděleny také 542 písemné a ústní individuální porady, z toho 237 na podkladě psychotechnického vyšetření.

d/ Vyšetřování uchazečů na průmyslovou školu v Praze. Ministerstvo školství a národní osvěty výnosem č. 27.620/39-II/2 ze dne 25. února 1939 změnilo přijímací podmínky na I. státní průmyslovou školu v Praze I., /prozatím na zkoušku pro školní rok 1939/40 / zavedením povinného psychotechnického vyšetření před zápisem a přijímací zkouškou. Účelem vyšetřování bylo poskytnouti rodičům uchazečů včasnou a nestrannou informaci o schopnostech jejich dětí ke studiu na vyšší průmyslové škole, o vyhlídkách na uplatnění ve zvoleném povolání a hlavně o jiných možnostech existenčního zajištění v případě nepřijetí, neboť dosud zůstávalo 80 - 90 % uchazečů nepřijatých bez jakékoliv od-

borné porady.

Celkem se k zápisu přihlásilo 769 uchazečů, před zápisem odvolalo přihlášku 14, vyšetřeno bylo 706 uchazečů, ostatní byli vyšetřeni již dříve při jiné příležitosti. Z přihlášených bylo 544 žáků z měšťanských škol a 225 žáků ze škol středních. Celkem bylo uznáno při psychotechnickém vyšetření 538 uchazečů za způsobilé ke studiu na vyšší průmyslové škole. Na vyšší oddělení I. stát. průmyslové školy v Praze I., bylo přijato 246 posluchačů.

Každý z vyšetřených uchazečů dostal osvědčení o psychotechnickém vyšetření, na němž byl označen stupeň způsobilosti ke studiu na vyšší průmyslové škole.

Vyšetřování setkalo se s porozuměním jak profesorského sboru školy, tak i rodičů uchazečů a bylo proto navrženo rozšířiti je i na II. vyšší průmyslovou školu v Praze.

Vyšetřování žactva národních škol.

V minulém roce provedl ÚLP ambulantní vyšetřování žactva měšťanských škol za účelem porad o volbě povolání. K práci přikročil na podkladě bohatých zkušeností z let minulých, kdy akce v menším rozsahu byla prováděna úspěchem a pochopením škol i rodičů. Na 86 měšťanských školách bylo vyšetřeno 3.038 žáků a žákyň, kteří se dobrovolně přihlásili. Aby se akce mohlo zúčastniti také žactvo nejchudších sociálních vrstev, vyšetřil ústav polovinu všeho žactva zdarma. Výběr nemajetných žáků provedly učitelské sbory a místní péče o mládež. Účelem vyšetření bylo zjistiti schopnosti a zájmy žactva, opouštějícího školu a stojícího před rozhodováním o budoucím povolání. Toto zjištění dalo se testy, které měří jednotlivé složky mentálních vloh, manuální zručnost, rychlost a pečlivost při výkonu práce a dotazníky. Protože radu o volbě povolání, zvl. řemesla, nelze udělití bez zjištění tělesného stavu dí-

těte, podrobili se vyšetření žáci také lékařské prohlídce. Po vyšetření a zpracování testového materiálu byly zahájeny porady s rodiči. Poradci a psychologové znovu navštívili jednotlivé školy a rodičům individuálně sdělovali výsledek svého pozorování a radili jim, jaké povolání by bylo nejprůměřenější pro jejich děti. Kromě ústní porady obdrželi rodiče ještě stručný písemný posudek, jehož kopie byla zároveň dána k dispozici škole.

Celá akce měla dobrý průběh a všude se spolupracovníci ústavu při své práci setkávali s příkladným zájmem a ochotou.

Aby ústav získal podklad pro další svou činnost na tomto poli, požádal všechny zúčastněné školy o objektivní i přísné posouzení vykonané práce. Téměř všechny školy se vyslovují o naší práci velmi příznivě.

Obecně jest akce považována za velmi prospěšnou, zvláště dokud nebude vybudován dostatek poraden pro volbu povolání. Na tomto úkolu pracuje ústav v dohodě se Zemským ústředím péče o mládež, s Ústředím péče o pracující dorost a s Ústředím poraden pro volbu povolání v Praze. Výsledkem této spolupráce bylo uspořádání kursu pro venkovské poradce o němž jest zpráva dále.

Kromě toho oddělení pro vyšetřování žáků měšťanských škol vyšetřovalo na pokusných a reformních měšťanských školách v Praze žactvo prvých ročníků za účelem diferenciacce žactva podle duševních schopností a celkové inteligence.

V Praze prováděl ústav psychotechnické vyšetřování učňů jen v menším měřítku, protože na tomto úkolu pracovala poradna pro volbu povolání v Karlíně / Ústředí poraden pro volbu povolání/. Jen některé průmyslové podniky jako dosud obracely se přímo na náš ústav a ústav jim plně vyhověl.

S poradnou pro volbu povolání v Karlíně byla navázána

velmi úzká spolupráce, která se osvědčila zejména ve výměně materiálu o vyhlídkách různých povolání. Byl položen základ k systematickému studiu vyhlídek dorostu v jednotlivých povoláních. Ústav byl v tomto oboru své činnosti ve stálém kontaktu s příslušným oddělením ministerstva sociální a zdravotní správy a pracoval podle jeho intencí. Při vyšetřování na venkově navázal pak všude styk s příslušnými ústavy / úřady práce /.

Komerční zaměstnanci.

Oddělení pro vyšetřování komerčních zaměstnanců zaznamenalo v roce 1939 určitý pokles v počtu vyšetřených případů. Souvisí to jednak se změnami v průmyslové a obchodní struktuře naší zemi a jednak s určitou nejistotou v hospodářském podnikání, která vedla k omezení přijímání nových zaměstnanců. Přes to podařilo se získati pro psychotechnické vyšetřování zaměstnanců 7 nových podniků, takže i při nepříznivé situaci počet vyšetřených klesl jen málo. Celkem bylo pro průmyslové a obchodní podniky vyšetřeno 618 osob. Další rozvoj práce na tomto úseku je závislý na hospodářských poměrech.

Dopravní oddělení a bezpečnostní služba.

I v tomto pracovním úseku se velmi zřetelně projevil vliv politických změn během roku 1939. Do státních služeb se téměř nepřijímalo, takže v kategorii policie, četnictva a finanční stráže nebylo vůbec žádných případů. V dopravě bylo vyšetřeno 198 průvodčích, 7 řidičů pro státní dráhy a několik řidičů soukromých.

U průvodčích šlo o vyšetření pokusné, které má býti podkladem pro zavedení psychotechnického vyšetřování také v této kategorii železničních zaměstnanců.

Vychovatelská poradna.

V roce 1939 rozšířil Ústav lidské práce svou činnost o nový pracovní úsek, totiž o Vychovatelskou poradnu.

Jejím úkolem jest sloužiti úřadům i veřejnosti ve všech případech výchovných nesnází, které jsou podmíněny buď složkou psychickou / nedostatek schopností, vývojové úchyly přechodného rázu, jednostrannost zájmu, defekty jednotlivých funkcí, jako paměti, pozornosti, fantazie a podobně nebo zvláštnosti charakterové /, nebo stavem zdravotním / vady smyslové, poruchy nervové, / nebo vlivy výchovnými / působení rodiny, školy a prostředí vůbec/. Rozbor všech vyjmenovaných příčin, jež působí výchovnou obtíž, není věcí jen pedagogickou, nýbrž vyžaduje vědecké součinnosti pedagoga, psychologa, lékaře a soc. pracovníka. Vyšetřování děje se jen individuálně. Protože podobné instituce v cizině se velmi dobře osvědčují, rozhodl se Ústav lidské práce zříditi tuto poradnu, jejíž činnost znamená další krok k tomu, aby ústavní práce nezanedbala žádný úsek, kterému by měla být věnována pozornost v zájmu správné výchovy a vedení našeho dorostu.

Poradna byla otevřena 1. srpna 1939 a prošlo jí do konce roku 45 případů, z nichž 25 bylo k nám posláno Zemským ústředím péče o mládež a venkovskými okresními péčemi o mládež. Tato spolupráce trvala do 15. října, kdy ZÚPM se rozhodlo vyšetřovati své případy v Pedologickém ústavu, protože ÚLP se nemohl ze zásadních a finančních důvodů rozhodnouti pro vyšetřování bezplatné.

Nojvětší počet našich klientů byl z mravně vadných a narušených / 20 / dětí s defektní inteligencí / 12 /, dále nervové choroby / 9 /, smyslové a tělesné vady / 7 /, výchovné potíže / 7 /.

Poradna věnovala hodně úsilí propagaci své činnosti. V denním tisku, v přednáškách, odb. časopisech byla vysvětlena její práce a poslání a filmová společnost Aktualita natočila v poradně několik ukázek z činnosti pro svůj zvukový týdeník.

Nácvik a školení.

V oddělení, zabývajícím se výcvikem a nácvikem učňů a nových dělníků,

zpracovaly se v roce 1939 zkušenosti z učňovské dílny v Lutíně a v učňovských dílnách v Podbrezové. Metoda výcviku byla na podkladě těchto zkušeností zrevidována a prohloubena. Byla zpracována organizační a administrativní stránka výcviku a výcvik rozšířen na obor vzorňářský a slevačský. Byly učiněny přípravy k propagaci našich nácvikových metod a zakládání učňovských dílen. Na podkladě prací z minulého roku bude v roce 1940 zahájena na tomto poli větší akce, aby byly získány nové firmy pro způsob výcviku, navržený Ústavem lidské práce.

Propagace.

Protože činnost Ústavu lidské práce proniká do všech pracovních složek a chce zachytiti lidského pracovního činitele v nejrůznějších oborech potřebuje, aby s ní byla seznámena naše veřejnost, aby byla objektivně a věcně o ústavní práci informována. Proto byl v minulém roce zřízen propagační a tiskový referát. Jeho úkolem je prováděti plánovitou propagaci činnosti a výsledků ústavní práce. Děje se to zprávami a články v denních a odborných listech a časopisech, přednáškami a v rozhlase. Počet přednášek na školách, schůzích rodičovských sdružení, v rozhlase, byl tak veliký, že pouhé vyjmenování by znamenalo obsáhlý seznam. Spolupracovníci ústavu pravidelně přispívají do školních časopisů, do odborných listů, sestavují reportáže z ústavu, poskytují rozhovory novinářům, přednášejí v rodičovských sdruženích, ve školách, v průmyslových podnicích a seznamují tak naši dosud poměrně málo informovanou veřejnost o bohaté činnosti, pěkných výsledcích a záslužné práci ústavu. Kromě toho v ústavě se vede evidence novinových výstřižků a jejich registrace. Také ve filmu byla práce ústavu propagována a to kromě dodatkového filmu " Každý na své místo ", který byl natočen již v roce 1938 ještě v krátkém snímku žurnálovém, dále v dodatkovém filmu o Vychovatelské poradně a ve vložce jednoho vědeckého filmu z oboru populačního.

Vědecká činnost.

Třebaže praktická činnost ústavu byla velmi rozsáhlá a vyžadovala často nejvyšší vypětí sil jak odborných tak administrativních pracovníků, přece byla věnována co největší pozornost také otázkám vědeckým. Hlavně vědecké propracování a zdokonalení výběrových metod měl ústav stále v patrnosti a zdokonalil po této stránce značně svůj testový materiál.

Aniž bychom se mohli zabývatí podrobnostmi zmiňujeme se jen o prostudování problému faktorové analýsy mentálních výkonů. Ústav opatřil si v tom směru nejnovější literaturu, hlavně americkou, a vědecká úroveň jeho práce je zde na výši světových ústavů tohoto druhu. Zavedení faktorové analýsy umožňuje postupně přebudování testových souborů tak, aby rovnoměrně byly zachycovány všechny důležité složky mentálních a ostatních schopností. Prvním testem, který byl sestaven se zřetel k nejnovějšímu výsledku kvantitativní analýsy je test pro výběr primánů.

Stejná pozornost jako testům kvantitativním byla však věnována metodám kvalitativním. Zejména charakterologie byla zdůrazňována. Byl uspořádán kurs charakterologie pro pracovníky ústavu a Dr. Tardy připravil do tisku spis o charakterologii.

V minulém roce bylo započato s rozvrhem vědeckého programu ústavu na jednotlivé pracovníky a byly učiněny přípravy k dalšímu rozšíření a rozvoji vědecké práce.

Ve dnech 14. až 22. listopadu byl uspořádán kurs pro poradce pro volbu povolání, pracující v rámci okresních péčí o mládež. Kurs byl pořádán a financován Zemským ústředím péče o mládež a jeho provedením byl pověřen Ústav lidské práce. Účastnilo se ho 28 kursistů, většinou z řad odborných učitelů. Kursu předcházela dvoudenní porada a výběr účastníků ve dnech 18. a 19. října. Program obsahoval 35 hodin přednášek, 20 hodin praktika a dvě exkurse. Kurs byl zahájen projevem předsedy a činovníků Zemského ústředí péče o mládež a zástupci ministerstva sociální a zdravotní správy a ministerstva školství a národní osvěty.

Závěr.

Přehlížímeli činnost ústavu za minulý rok, můžeme s uspokojením konstatovati, že ústav se své zodpovědné práce zhostil dobře. Vypjal všechny síly, aby zasáhl ve své funkci pohotově jak v našem školství, tak také v průmyslových a obchodních podnicích. Nejdůležitější je, že svou práci dovedl včas přizpůsobiti nově vytvořené situaci. Vývoj hospodářského myšlení jde takovým směrem, že služeb ústavu bude stále více třeba. Ústav si tuto svou úlohu dobře uvědomuje a prohlubuje svou činnost jak po stránce teoretické, tak i praktické, takže lze s jistotou očekávati, že zdolá s úspěchem úkoly, které jej v budoucnosti ještě čekají.